

ØVRE EIKER KOMMUNE AVLØP
Postboks 76
3301 HOKKSUND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mabel Katrine Seland Trovum, 22003589

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2024 - Øvre Eiker kommune

Øvre Eiker kommune har hatt alvorlige avvik fra krav i tillatelse og forurensningsregelverk i rapporteringsåret 2024. Grunnen til dette er at kommunen ikke overholdt kravet til fosforrensing og sekundærrensing for BOF_5 og KOF_{CR} ved det gamle Hokksund avløpsrenseanlegg. Dette er gjentakende avvik fra tidligere år, og regnes derfor som alvorlige avvik. Kommunen har imidlertid ferdigstilt nytt avløpsrenseanlegg i september 2024. Det forventes derfor at rensekravene vil overholdes fremover.

Vi minner for ordens skyld om at så lenge Hokksund avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Øvre Eiker kommune skal betale et gebyr på 5 200 kroner for vårt arbeid med egenkontrollrapporten. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026.

Vi viser til egenkontrollrapport og årsrapport for Øvre Eiker kommune sitt avløpsnett og Hokksund avløpsrenseanlegg.

Øvre Eiker kommune fikk ny tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra kommunens del av Drammen tettbebyggelse i vårt vedtak av 21.12.2023.

Avløpsnett til Hokksund avløpsrenseanlegg

Øvre Eiker kommune har rapportert at avløpsnettet til Hokksund avløpsrenseanlegg har 38 installerte nødoverløp og ingen installerte regnvannsoverløp i fellessystem. Dere har beregnet at 74 438 m³ urensset avløpsvann og 118 kg fosfor ble sluppet ut ved overløp på avløpsnettet i 2024.

Kommunen har tidligere ikke rapportert fullstendig på vannmengder og fosformengder i overløp på avløpsnett. Det er positivt at kommunen har rettet opp i dette i årets rapportering.

Øvre Eiker kommune rapporterer at det er 17 113 innbyggere tilknyttet avløpsnett i 2024. Dette er en økning på 753 innbyggere siden 2023. Også i skjemaet for årsrapportering bekrefter kommunen at det er tilknyttet nye boliger i løpet av 2024. Vi minner igjen om at så lenge Hokksund avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen. Kommunen kan bygge nye boliger, men disse kan altså ikke tilknyttes avløpsnett så lenge avløpssituasjonen ikke er utbedret. Statsforvalteren er kjent med at det i løpet av rapporteringsåret er blitt bygget nytt renseanlegg som ble satt i drift 24.09.2024. Det er ikke forventet at bruddene på utslippstillatelsen vil fortsette ved nytt oppgradert avløpsrenseanlegg.

Hokksund avløpsrenseanlegg

Det er for 2024 rapportert at Hokksund avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 1 026 603 m³ avløpsvann og at 4 487 m³ har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Avløpsvannet i overløp utgjør 0,44 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Mengden avløpsvann i overløp er høyere enn i 2023, da mengden avløpsvann i overløp utgjorde 0,30 % av alt avløpsvann inn til avløpsrenseanlegget.

Hokksund avløpsrenseanlegg har i 2024 en årsmidlet renseeffekt for fosfor på 93,8 %, og overholder dermed ikke kravet til renseeffekt for fosfor i tillatelsen på 95 %. Kravet til renseeffekt for fosfor ble heller ikke overholdt i 2023. Dette er et gjentakende avvik som ansees som alvorlig.

Avløpsrenseanlegget har avvik fra sekundærrensekravet for BOF₅ og KOF_{CR}. For KOF_{CR} var det 5 av 34 prøver som ikke overholdt kravet om minimum 75 % rensing eller utløpskonsentrasjon under 125 mg O₂/l. For BOF₅ var det 13 av 34 prøver som ikke overholdt renskravet for BOF₅ om minimum 70 % rensing eller utløpskonsentrasjon under 25 mg O₂/l. Rapporteringen viser videre at 10 av 13 av enkeltanalysene som ikke overholder renskravet for BOF₅, også er 100 %-overskridelser. Dette betyr at konsentrasjonskravet for BOF₅ er overskredet med 100 %, samtidig som renseeffekten er under hva som er tillatt, dvs. at konsentrasjonen i utslippet har vært over 50 mg O₂/l samtidig som renseeffekten er under 70 %. Slike 100 %-overskridelser er også å regne som et avvik fra sekundærrensekravet. Manglende oppfyllelse av sekundærrensekravet for BOF₅ er et gjentakende avvik fra 2019, 2020, 2022 og 2023. Dette er et alvorlig avvik. Vi påpeker plikten anleggseier har til å varsle Statsforvalteren dersom utslippet er overskredet med 100 % av det renskravene sier, jf. forurensningsforskriften § 14-14.

I den nye tillatelsen er det også fastsatt grenser for maksimalt årlig utslipp (inkludert overløp på avløpsrenseanlegget) frem til 01.06.2026. Grensene for årlig restutslipp er på 500 kg for fosfor, 100 tonn for BOF₅ og 167 tonn for KOF_{CR}. Ifølge skjemaet for årsrapportering er grensene overholdt i rapporteringsåret 2024.

I den nye tillatelsen er det krav om 36 ukeblandprøver eller 52 døgnblandprøver i året. Det er i løpet av 2024 tatt 34 ukeblandprøver for fosfor og nitrogen ved det gamle Hokksund avløpsrenseanlegg, og 34 døgnblandprøver for KOF_{CR} og BOF₅. Statsforvalteren kontaktet Øvre Eiker kommune per e-post 03.04.2025, for å høre om det også var tatt prøver ved nye Hokksund avløpsrenseanlegg i 2024. Kommunen opplyser i sin tilbakemelding 08.04.2025 at det tok litt tid å få på plass akkreditering ved det nye anlegget. Derfor fikk kommunen ikke tatt tilstrekkelig antall prøver i 2024. Statsforvalteren har forståelse for at det tar litt tid å få på plass akkreditering ved et nytt avløpsrenseanlegg. Vi har

derfor ikke gitt avvik på manglende prøvetaking iht. den nye tillatelsen i 2024. Vi understreker likevel at vi forventer at Øvre Eiker kommune tar tilstrekkelig antall prøver i 2025.

Kommunen har ettersendt resultater fra to prøvetakinger ved det nye renseanlegget i slutten av 2024, samt 9 prøvetakinger fra starten av 2025. Disse viser at det nye renseanlegget klarer sekundær- og fosforrensekravene, men ikke nitrogenrensekravet. Kommunen opplyser selv om at dette arbeides med, da det er litt mer krevende å få på plass. I den nye tillatelsen er det satt krav om minst 80 % reduksjon av nitrogen fra og med 01.06.2026, slik at kommunen har enda tid til å få på plass dette.

I våre tilbakemeldinger for rapporteringsåret 2019, 2020, 2021, 2022 og 2023 pekte vi på at den rapporterte maksukebelastningen var høyere enn det dimensjonerende kapasitet for avløpsrenseanlegget er oppgitt til å være. Dimensjonerende kapasitet for Hokksund avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 16 000 pe (basert på fosfor da det gamle anlegget ikke har biologisk rensetrinn). Øvre Eiker kommune har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2024 var på 15 708 pe (BOF₅). Etter vår utregning er maksukebelastningen for BOF₅, når vi ser på enkeltprøve i maksuke datert 01.05.2024, på 20 731 pe (BOF₅). Det nye avløpsrenseanlegget som ble satt i drift 24.09.2024 har en dimensjonerende kapasitet på 30 000 pe (BOF₅), og har dermed god kapasitet i forhold til målt maksukebelastning i 2024.

Tilbakemelding på resipientovervåking

Statsforvalteren viser til årsrapport for resipientovervåking av Drammensvassdraget ved Elvika, Bårud, Hokksund, Mjøndalen og Muusøya renseanlegg 2024 utarbeidet av Rambøll v/Embla Østebrøt.

Rapporten bekrefter at det i 2024 ble gjennomført totalt seks prøvetakinger av resipient. Resultatene for stasjonene opp- og nedstrøms renseanleggene er lagt inn i Vannmiljø. Vi kan ikke se at data er lagt inn i Vannmiljø for stasjonene 012-29027 og 012-44013. Selv om kravet om innrapportering av data til Vannmiljø ikke gjelder for disse stasjonene, minner vi om at det er data som kan bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget om tilstanden i vassdraget. Vi oppfordrer derfor til at også disse dataene legges inn i Vannmiljø.

Metoder og resultater presenteres på en oversiktlig måte, og det er gjort vurderinger av tilstand og påvirkning. Det er også foretatt en sammenligning med data fra tidligere år.

I henhold til overvåkingsprogrammet skal det tas prøver av begroingsalger hvert tredje år. Ettersom dette ble gjennomført i 2023, skal det gjennomføres neste gang i 2026.

Vi tar årsrapporten for resipientovervåking av Drammensvassdraget ved Elvika, Bårud, Hokksund, Mjøndalen og Muusøya renseanlegg til orientering.

Konklusjon

Hokksund avløpsrenseanlegg overholdt ikke fosforrensekravet og sekundærrensekravet for BOF₅ og KOF_{CR} i 2024. Avvikende er gjentakende fra tidligere rapporteringsår. Gjentakende brudd på tillatelse er å regne som alvorlig avvik. Kommunen har imidlertid ferdigstilt nytt avløpsrenseanlegg i september 2024. Det forventes derfor at rensekravene vil overholdes fremover.

Vi minner for ordens skyld om at så lenge Hokksund avløpsrenseanlegg ikke overholder krav til utslipp, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2024 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Veileder for egenkontrollrapportering for bioavfall og slam er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/bioavfall-slam-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2025. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr på 5 200 kroner for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Mabel Katrine Seland Trovum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent